ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

№6 (1059) | ЧАЦВЕР, 25 сакавіка 2004 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана дагаворная

РАЗМОВА ШЧЫРАЯ, ДЗЕЛАВАЯ, КАНСТРУКТЫЎНАЯ

НОВЫ РЭКТАР УНІВЕРСІТЭТА СУСТРЭЎСЯ З КАЛЕКТЫВАМІ ЎСІХ ФАКУЛЬТЭТАЎ

Прайшоў месяц з таго часу, як рэктарам нашага універсітэта быў прызначаны доктар хімічных навук, прафесар А.У. Рагачоў. Літаральна з першых дзён свайго знаходжання на новай пасадзе Аляксандр Уладзіміравіч пачаў дэталёвае знаёмства з калектывамі выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў ГДУ, і не толькі ў сценах свайго службовага кабінета. Ён, як кажуць, пайшоў "у масы" – непасрэдна ў вучэбныя карпусы, на факультэты, каб на ўласныя вочы ўбачыць рэальнае становішча спраў, адчуць настрой людзей. Пасля такіх "агледзін" пачаргова адбыліся сустрэчы новага рэктара з калектывамі факультэтаў. Удзел у іх прынялі таксама прарэктары: па вучэбнай рабоце – А.А. Малахаў, выхаваўчай рабоце – А.В. Лысянкоў, АГР – П.М. Навуменка, старшыні прафкамаў супрацоўнікаў і студэнтаў Г.І. Варатніцкі, Н.І. Колтышава, іх намеснікі.

Мэту сустрэч А.У. Рагачоў акрэсліў так: пазнаёміцца бліжэй, абмеркаваць важныя, хвалюючыя выкладчыкаў і студэнтаў пытанні і праблемы, знайсці на іх адказы і намеціць шляхі вырашэння, наладзіць канструктыўны дыялог з аўдыторыяй (адной з яго форм сталі адказы рэктара на зададзеныя яму студэнтамі ў пісьмовай форме пытанні).

Серыя сустрэч пачалася са знаёмства з матэматычным факультэтам і факультэтам псіхалогіі і даўузаўскай падрыхтоўкі, а завяршылі іх геолагі, географы і фізікі. (Варта нагадаць, што Аляксандр Уладзіміравіч сам з'яўляецца выпускніком фізічнага факультэта ГДУ).

Сцэнарый сустрэч быў аднолькавым для ўсіх: кожны дэкан выступаў з падрабязнай інфармацыяй пра факультэт, які ён узначальвае, яго гісторыю, традыцыі, перспектывы развіцця, стан вучэбнай, навукова-даследчай, выхаваўчай работы. Акрэсліваліся таксама і надзённыя праблемы, вырашэнне якіх немагчыма без дапамогі рэктарата. Многія агучаныя праблемы маюць адну агульную аснову – фінансаванне. У прыватнасці, з-за яго недастатковых памераў – не на належным узроўні матэрыяльна-тэхнічная база кафедр, лабараторый, кабінетаў, маральна састарэлі і не адпавядаюць сучасным патрабаванням камп'ютэрная тэхніка, студэнтам не хапае новай вучэбнай літаратуры, дапаможнікаў, не без праблем арганізоўваюцца выязныя практыкі студэнтаў і г.д. Пералік гэты можна было б працягваць.

Пасля заслуханых справаздач дэканаў слова браў сам рэктар А.У. Рагачоў, які выказваў сваю ацэнку, уражанні ад убачанага непасрэдна на месцы ў час наведвання факультэтаў, зносін з выкладчыкамі.

– Я адчуваў паўсюдна атмасферу дастаткова актыўнай зацікаўленасці ў выніках дзейнасці. Ва універсітэце сабраліся ў значнай ступені энтузіясты, высокакваліфікаваныя спецыялісты, якія здольны даць студэнтам неабходныя прафесійныя веды, і мы чакаем ад студэнтаў паспяховай вучобы, – падкрэсліў Аляксандр Уладзіміравіч. – Калектыў ГДУ ў цэлым жыццяздольны, можа вырашаць задачы, якія ставіць перад ім жыццё. Галоўнае, не страціць усё тое станоўчае, што ўжо ёсць у ГДУ. А існуючыя праблемы трэба вырашаць агульнымі намаганнямі – і выкладчыкаў, і рэктарата. Працаваць неабходна ў абстаноўцы даверу і патрабавальнасці.

На апошнім пастулаце А.У. Рагачоў засяроджваў асаблівую ўвагу: заклікаў, у першую чаргу, выкладчыкаў да зладжанай арганізацыі, якаснага правядзення вучэбнага працэсу, умацавання працоўнай і выкладчыцкай дысцыпліны, усталявання высокіх маральных прынцыпаў у адносінах паміж прафесарска-выкладчыцкім саставам і студэнтамі, каб вярнуць ГДУ яго добрае імя, ранейшы высокі прэстыж, які ён меў у вобласці і рэспубліцы.

(На сустрэчах студэнтамі было зададзена рэктару вельмі шмат пытанняў, на якія ён, а таксама прарэктары далі адказы. Яны будуць апублікаваны ў наступным нумары нашай газеты.)

Т.НІКАЛАЕВА.

ДА ЗНАМЯНАЛЬНАЙ ДАТЫ

Сёлета ў маі месяцы спаўняецца 100 гадоў прафсаюзнаму руху ў Рэспубліцы Беларусь.

У прафсаюзных арганізацыях прадпрыемстваў, установаў пачалася актыўная падрыхтоўка да гэтай юбілейнай даты: аб'яўлены агляды-конкурсы на лепшую пярвічную прафарганізацыю, намячаюцца ўрачыстыя мерапрыемствы, падчас якіх будуць ушаноўвацца лідэры, актывісты прафсаюза, якія ўнеслі дастойны ўклад у грамадскую работу па абароне працоўных і сацыяльна-эканамічных правоў работнікаў.

Праграма такіх мерапрыемстваў распрацавана і ў нашым універсітэце. Яна была разгледжана і зацверджана на пашыраным пасяджэнні прафсаюзнага камітэта, якое адбылося ў лютым. Ей, у прыватнасці, прадугледжана правядзенне на факультэтах, у падраздзяленнях урачыстых сходаў, ушанаванне ветэранаў прафсаюзнага руху і прафактыву, святочнага "Агеньчыка". Запланавана падпісанне дагавора аб супрацоўніцтве ГДУ з Кіеўскім дзяржаўным універсітэтам, пашыранае пасяджэнне прафкама з адміністрацыяй, на якое будуць запрошаны тыя, хто на працягу многіх гадоў плённа супрацоўнічае з гэтай грамадскай арганізацыяй.

У рамках падрыхтоўкі да юбілею ўжо прайшоў агляд-конкурс пярвічных прафсаюзных арганізацый факультэтаў і падраздзяленняў, у якім тры першыя прызавыя месцы падзялілі эканамічны і фізічны, філалагічны і юрыдычны, матэматычны факультэты і факультэт псіхалогіі і даўузаўскай падрыхтоўкі. Адбыліся таксама таварыскія матчавыя сустрэчы зборных каманд па міні-футболу ГДУ, тэхнічнага універсітэта імя П.О. Сухога, ВА "Беларуснафта", ТЭЦ-2. Пераможцамі турніру сталі нашы спартсмены.

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Яго пасяджэнне адбылося 4 сакавіка і першым на парадку дня было разгледжана пытанне аб прысваенні вучонага звання прафесара Р.Р. Лазько з гістарычнага і А.М. Дворніку з біялагічнага факультэтаў адпаведна па спецыяльнасцях "Гісторыя" і "Экалогія". Таксама члены Савета прынялі рашэнне аб хадайніцтве перад ВАКам Рэспублікі Беларусь аб прысваенні вучонага звання дацэнта Т.М. Багаедавай з кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства і І.І. Марозавай з кафедры рускай літаратуры.

Аднагалосна вылучаны два кандыдаты на абранне членамі-карэспандэнтамі НАН Беларусі – загадчыкі кафедр: філасофіі – доктар філасофскіх навук, прафесар У.М. Калмыкоў, беларускай літаратуры – доктар філалагічных навук, прафесар І.Ф. Штэйнер. Яны ўдастоены такога высокага гонару за плённую вучэбную і навукова-даследчую дзейнасць.

З вельмі грунтоўным дакладам аб выніках навукова-даследчай і інавацыйнай дзейнасці універсітэта ў 2003 годзе і задачах на 2004 год на Савеце выступіў прарэктар па навуковай рабоце доктар тэхнічных навук, прафесар Д.Р. Лін. Шматгранная навуковая работа прафесарска-выкладчыцкага саставу, студэнтаў была дэталёва прадстаўлена з дапамогай шматлікіх графікаў, табліц, дыяграм. Гэта надавала выступленню Дзмітрыя Рыгоравіча пераканаўчую канкрэтнасць і дакладнасць, што дазволіла пры абмеркаванні заслуханай справаздачы вобразна назваць яе "паэмай у лічбах". Пры пэўных поспехах, дасягнутых універсітэтам у навуковай сферы, ёсць яшчэ шмат прабелаў і праблем, вырашэнне якіх неабходна звязваць надалей з уменнем зарабляць грошы самастойна, не спадзеючыся толькі на бюджэтнае фінансаванне. Магчыма гэта – праз пашырэнне гаспадарча-дагаворнай дзейнасці. Гэтую думку пры абмеркаванні даклада падкрэсліў у сваім выступленні рэктар прафесар А.У. Рагачоў. Для гэтага ёсць вельмі вялікі патэнцыял, адзначыў ён, у прыватнасці, на біялагічным, геалагічным, фізічным факультэтах.

Па заслуханай справаздачы аб навуковай і інавацыйнай дзейнасці ГДУ на Савеце прыняты праект рашэння, у якім, у прыватнасці, навуковым кіраўнікам праектаў прадугледжана прапрацаваць пытанне аб актуалізацыі тэматыкі навуковых даследаванняў з мэтай іх арыентацыі на патрэбы канкрэтных галін эканомікі краіны; прарэктару па навуковай рабоце, начальніку і вядучым спецыялістам НДС – падрыхтаваць прапановы па ўдасканаленню прававой базы рэалізацыі дзяржаўных праграм, накіраваных на рашэнне важнейшых народнагаспадарчых і сацыяльных праблем, дзяржаўных і рэгіянальных навукова-тэхнічных праграм і інавацыйных праектаў, арганізацыі і выканання НДР; навуковых кіраўнікоў аспірантаў і суіскальнікаў вучоных ступеняў арыентаваць на пераважна прыкладны характар тэматыкі дэсертацыйных работ, каб збалансаваць колькасць навукова-педагагічных кадраў універсітэта тэарэтычнага і прыкладнога профіляў.

Па інфармацыях нам. старшыні прафкама ГДУ Т.А. Валчковай і старшыні прафкама студэнтаў Л.І. Колтышавай абмеркавана пытанне аб арганізацыі аздараўлення выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта ў 2003 годзе.

Рашэннем членаў Савета назначаны стыпендыі Савета універсітэта звыш 50 студэнтам 3-5 курсаў за паспяховую вучобу, поспехі ў навукова-даследчай і грамадскай рабоце. З інфармацыяй па гэтым пытанні выступіла начальнік вучэбнага аддзела Н.І. Папкова.

Згодна новаму класіфікатару адкрыта спецыялізацыя "Інфармацыйнае забеспячэнне бізнесу" на спецыяльнасці "Камерцыйная дзейнасць" эканомфака. Па гэтым пытанні выступіла дэкан эканамічнага факультэта Т.В. Карпей.

Члены Савета падтрымалі рашэнне аб пераразмеркаванні вучэбнай нагрузкі па дысцыплінах спецыяльнасцей "Праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій" і "Прыкладная матэматыка". З мэтай якаснай падрыхтоўкі спецыялістаў зменшаны аб'ём лекцыйных гадзін на карысць практычных заняткаў. З інфармацыяй выступіў дэкан матфака У.В. Арлоў.

Зацверджаны тэмы кандыдацкіх дысертацый аспірантам прыёму 2003 года.

Па інфармацыі начальніка планава-фінансавага аддзела С.Я. Пашук зацверджана праграма мерапрыемстваў па арганізацыі пазабюджэтнай дзейнасці універсітэта.

Ёсць чым ганарыцца

Нядаўна ва універсітэце былі знакамітыя і паважаныя госці: губернатар вобласці А.С. Якабсон, мэр г. Гомеля Л.В. Барабаняў, старшыні абласнога і гарадскога спорткамітэтаў – В.В. Жаранкоў і А.П. Пазнякоў, генеральны дырэктар "Белтранснафты" і старшыня Савета дырэктараў хакейнага клуба "Гомель" А.А. Касцючэнка, генеральны дырэктар ВА "Беларуснафта", ён жа старшыня Савета дырэктараў футбольнага клуба А.А. Ляхаў. Іх сустракалі дэкан факультэта фізічнай культуры Г.І. Нарскін, загадчык кафедры фізвыхавання і спорту і навукова-даследчай лабараторыі пры факультэце К.К. Бандарэнка, а таксама прарэктары па навуковай і вучэбнай рабоце Д.Р. Лін і А.А. Малахаў.

САЮЗ НАВУКІ І СПОРТУ

Перадумовай візіту стала публікацыя ў газеце "Советская Беларусь" артыкула пра дасягненні названай лабараторыі, якая адкрылася два гады назад. Яна мае цеснае супрацоўніцтва з хакейным і футбольным клубамі г. Гомеля, з прадстаўнікамі зборных каманд Рэспублікі Беларусь па розных відах спорту па Гомельскай вобласці, уносіць значны ўклад у іх спартыўныя перамогі.

У гэты дзень адбылося знаёмства прадстаўнікоў мясцовай улады з членамі лабараторыі, яе асноўнымі методыкамі працы. Было прапанавана сумесна распрацаваць праграму абласнога ўзроўню па навукова-метадычнаму забеспячэнню высокакваліфікаванымі спартсменамі Гомеля і вобласці. Таксама вырашалася пытанне аб даабсталяванні лабараторыі новымі дыягнастычнымі комплексамі.

Як адзначыў К.К. Бандарэнка, калі не лічыць НДІ фізічнай культуры і спорту, іх лабараторыя – адзіная ў рэспубліцы такога ўзроўню, а па некаторых паказчыках нават лепшая, чым у названым інстытуце. Адной з галоўных задач яе супрацоўнікаў з'яўляецца падрыхтоўка кадраў для навуковай дзейнасці ў спартыўных камандах і зборных рознага ўзроўню.

Кіраўніцтва лабараторыі падзялілася з гасцямі добрай навіною: ў недалёкім будучым яна будзе размяшчацца ў новым спартыўным комплексе на вул. Песіна, 70, які нядаўна ўведзены ў дзеянне.

Марына ДЖАЛАЯ.

ВЫКАЗАНА ПАДЗЯКА

За аказаную дапамогу ў арганізацыі і правядзенні на базе ГДУ выстаўкі і конкурсу навукова-тэхнічнай творчасці школьнікаў г. Гомеля аддзелам адукацыі Гомельскага гарвыканкама выказана падзяка: дэкану фізічнага факультэта С.В. Шалупаеву, выкладчыкам кафедр: АСАІ – А.В. Варуеву, В.А. Драбышэўскаму, фізічнай электронікі – У.І. Кандрацэнку, У.П. Марозаву, тэарэтычнай фізікі – Г.Ю. Цюмянкову, агульнай фізікі – У.А. Замятніну, А.Л. Самафалаву, І.М. Якаўцову, а таксама метадысту студэнцкага клуба маладзёжнага комплексу Т.Д. Антонавай. Адзначаны і актыўныя студэнты – пяцікурснікі фізічнага факультэта П. Бордак, А. Брэдзіхін і А. Пабіяха (3 курс).

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую вучэбную і выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці і ў сувязі з 65-годдзем з дня нараджэння старшы выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту **АСТАХАЎ Уладзімір Пятровіч** узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.

***

За шматгадовую плённую вучэбную і выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту **ГРАМОВІЧ Любоў Іванаўна** ўзнагароджана Ганаровай граматай універсітэта.

***

За шматгадовую плённую работу, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці акампаніятар кафедры спартыўных дысцыплін **САКАЛОЎСКАЯ Ларыса Аляксандраўна** ўзнагароджана Ганаровай граматай універсітэта.

***

За добрасумленныя адносіны да выканання службовых абавязкаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці універсітэта і ў сувязі з 55-годдзем лабарант ІІ катэгорыі кафедры фізвыхавання і спорту **ПІГІНЯК Васіль Рыгоравіч** узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.

УВАГА: ВЫСТАЎКА!

21-га красавіка ў ГДУ адбудзецца выстаўка творчасці выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў універсітэта, прысвечаная знамянальнай падзеі ў жыцці нашай рэспублікі – 60-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Экспанаты ў самых розных намінацыях будуць дэманстравацца ў выставачнай зале галоўнага корпуса з 10.00.

Журы вызначыць лепшыя работы, аўтары якіх будуць заахвочаны.

Прыміце актыўны ўдзел у выстаўцы!

АРГКАМІТЭТ: ПРАФКАМ, САВЕТ ЖАНЧЫН ГДУ.

ВЫСОКИЙ ПОТЕНЦИАЛ СТУДЕНЧЕСТВА

28-29 февраля в Минске состоялся первый Республиканский студенческий форум.

Организаторами форума стали Министерство образования Республики Беларусь, Общественное объединение «Белорусский республиканский союз молодежи» и Федерация профсоюзов Беларуси в лице студенческих профсоюзов. Мероприятия такого масштаба в истории нашего государства еще не было. Свыше 800 делегатов – представители 43 государственных и 16 частных вузов нашей республики собрались для того, чтобы обсудить свои идеи, поделиться опытом, выработать конкретные предложения по улучшению положения белорусского студенчества. Наш вуз представляли 25 делегатов, студенты всех факультетов университета. Впервые у студентов появилась реальная возможность заявить о своих проблемах на самом высоком уровне, в присутствии высших должностных лиц государства.

В течение двух дней молодые люди обсуждали самые насущные проблемы, работали в секциях, вырабатывали конкретные решения наиболее важных проблем, возникающих в студенческой среде.

Сегодняшние студенты осознают, что они – завтрашний потенциал республики, что именно им предстоит принимать судьбоносные решения во благо нашего государства. Поэтому форум проходил под девизом «Молодежь за сильную и процветающую Беларусь».

СЕКЦИИ, КОТОРЫЕ РАБОТАЛИ НА ФОРУМЕ:

«СОЦИАЛЬНОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТУДЕНЧЕСТВА»

Обсуждался комплекс проблем обеспечения социальных гарантий студенчества: стипендий, расселения в общежитиях и решения вопросов прописки, пользования услугами культурно-просветительных учреждений, пользования льготами на проезд.

Секцию вели: Коханский С. В. — заместитель начальника главного управления производственной и социально-экономической работы аппарата Совета Федерации профсоюзов Беларуси; Бубен С. С. — заведующий отделом по работе с учреждениями профессионального образования и науки Белорусского профсоюза работников образования и науки.

«КОЛЛЕКТИВНО-ДОГОВОРНЫЕ ОТНОШЕНИЯ В ВУЗАХ»

Обсуждались основные подходы и механизмы защиты интересов студенчества через генеральное, отраслевое соглашение, обобщался опыт заключения Коллективных договоров в вузах по включению разделов, отражающих социальные гарантии студентов

Секцию вела Чеботова Т.И.— председатель Белорусского профсоюза работников образования и науки.

«ЗДОРОВЬЕ И ЗДОРОВЫЙ ОБРАЗ ЖИЗНИ СТУДЕНТОВ»

Обсуждался комплекс вопросов, связанных с организацией условий для обеспечения полноценного питания студентов, деятельности студенческих профилакториев и поликлиник, спортивных площадок и залов, с формированием в студенческой среде культуры здорового образа жизни.

Секцию вели: Сизанов А.Н.— главный специалист Главного управления социальной и воспитательной работы Министерства образования Республики Беларусь; Сивердев Ю. Г. — начальник отдела воспитательной работы Республиканского института высшей школы.

«СТУДЕНЧЕСКОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ В ВУЗЕ»

Обсуждалась проблема нормативно-правового решения проблем самоуправления вузами, развитие договорных отношений между администрацией и студенческими структурами, финансовой самостоятельности органов студенческого самоуправления, взаимодействие различных студенческих структур (студсовет, клубы, общественные объединения, профсоюзы).

«ОРГАНЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ УПРАВЛЕНИЯ И СТУДЕНЧЕСТВО: МЕХАНИЗМЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ»

Обсуждались вопросы необходимости органов самоуправления студентов и их нормативно-правового обеспечение.

Руководитель секции - Ковалева Татьяна Николаевна (куратор) — заместитель министра образования Республики Беларусь.

«СТУДЕНТЫ И РЕФОРМА ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ»

Обсуждались проблемы качества образования, организации учебного процесса, выбора учебных дисциплин информационного и методического обеспечения учебного процесса, перехода на новую систему оценки знаний, на двухуровневую систему подготовки специалистов.

Секцию вел Ветохин Сергей Сергеевич — проректор по научной работе Республиканского института высшей школы.

Будущие бакалавры, специалисты и магистры всерьез озабочены проблемой качества образования. В условиях конкуренции на рынке труда работодателей в большей степени интересует, что умеет молодой специалист, а не что знает. В своем выступлении министр образования Александр Радьков признал, что практическими навыками выпускник обладать обязан, но при этом не должна пострадать фундаментальная основа знаний – то, что делает человека понастоящему образованным.

«ПЛАТНЫЕ УСЛУГИ В СФЕРЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ»

Обсуждались вопросы оказания платных услуг государственными вузами и платного обучения в вузах негосударственной формы собственности, обоснованности размера и условий оплаты, процедуры и условий перевода обучающегося с одного вида обучения на другой.

Секцию вела Суботская Лидия Ивановна — начальник Главного управления социально экономического развития Министерства образования Республики Беларусь.

«МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО И СТУДЕНТЫ»

Обсуждались вопросы участия студентов в межвузовских обменах, стажировках, образовательных и социальных программах для студенчества за рубежом, а также проблемы адаптации иностранных студентов, включения в учебно-воспитательный процесс вузов, взаимодействия с землячествами иностранных студентов.

Секцию вела Калачева Ирина Владимировна — доцент кафедры управления высшей школы Республиканского института высшей школы.

«СТУДЕНЧЕСКИЕ ИНИЦИАТИВЫ: РЕСУРСЫ ВОСПИТАНИЯ»

Обсуждались вопросы активизации социально значимой деятельности студентов через вовлечение в деятельность общественных объединений и инициатив, включения студенчества в работу по профилактике негативных явлений в молодежной среде, реализации лидерских программ для студентов.

Секцию вел Бутрим Георгий Алексеевич — начальник Главного управления социальной и воспитательной работы Министерства образования Республики Беларусь.

«ВРЕМЕННАЯ ЗАНЯТОСТЬ И ТРУДОУСТРОЙСТВО»

Обсуждались вопросы нормативно-правового обеспечения временной занятости студентов, создания специализированных структур для содействия временной занятости и самозанятости студентов, вопросы распределения выпускников вузов.

Секцию вел Карпик Евгений Иосифович — секретарь Центрального комитета Общественного объединения «Белорусский республиканский союз молодежи».

«НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ РАБОТА СТУДЕНТОВ»

Обсуждались вопросы информационного обеспечения студентов в области научно-исследовательской работы, создания условий вовлечения студентов в работу НИРС, обобщения имеющегося опыта организации работы советов молодых ученых в вузах.

Секцию вел Реут Олег Павлович — начальник управления науки и подготовки научных кадров Министерства образования Республики Беларусь.

Делегаты ГГУ им. Ф. Скорины вместе с ректором профессором А.В. Рогачевым перед началом работы Республиканского студенческого форума.

СОЦИАЛЬНЫЙ ПОРТРЕТ В ЗЕРКАЛЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

✱ Более половины опрошенных студентов Беларуси в целом удовлетворено уровнем организации образовательного процесса, общения с преподавателями. Правда есть и те, кто не совсем доволен профессиональным выбором, качеством учебы, преподавателями. И таких — почти пятая часть среди опрошенных студентов. А это уже для нас информация к размышлению.

✱ Подавляющее большинство наших студентов — это оптимисты и реалисты. Лишь 3-5% пессимистов, скептиков, равнодушных. Верить в лучшее, трезво оценивать ситуацию и свои возможности — прекрасные предпосылки для будущего. Стремление молодежи жить лучше, изменить ее — хороший потенциал для развития общества. При этом для большинства студентов характерны разумные, здоровые формы удовлетворения материальных потребностей. Основная их часть — противники незаконных способов обогащения: крайне негативно и отрицательно к ним относится 61% студентов. Настораживает то, что 13% студентов считают эти формы нормальным явлением. К тому же, как отмечается, наметилась тенденция потребительства в студенческой среде. Положительно к этому относятся 16% студентов.

✱ 73% студенчества считают наиболее значимой потребность в самореализации себя как личности.

ОБРАЩЕНИЕ

делегатов Республиканского студенческого форума 29 февраля 2004 г., г.Минск

Основную роль для развития и процветания любой страны играет эффективное использование национальных ресурсов. Основным ресурсом нашей Родины — Республики Беларусь — является ее человеческий потенциал, интеллектуальные и творческие способности наших граждан. Важную часть этого потенциала составляет молодежь Беларуси. Хотя молодежь и рассматривается как уязвимая и проблемная социальная группа, нельзя забывать, что молодежь для общества — в первую очередь ресурс, а не проблема. Молодежь не только в будущем, а уже сегодня способна вносить весомый вклад в развитие общества. И особенно справедливо это утверждение по отношению к студенческой молодежи.

В студенческой среде традиционно концентрируется наиболее активная и творческая часть молодежи. Студенты одними из первых в нашем обществе овладевают новыми идеями, технологиями, передовыми разработками в различных областях жизнедеятельности. Им присущи активная жизненная позиция, патриотизм, самостоятельность, инициативность и социальная мобильность. В студенческой среде активно генерируются оригинальные идеи и подходы, рождаются социально полезные инициативы.

Создавая условия для самореализации студенческой молодежи, поддерживая конструктивные студенческие инициативы, можно добиться не только решения большинства проблем студенчества, но и прогресса в развитии общества в целом.

Руководство нашей страны, органы власти и управления всех уровней уделяют серьезное внимание вопросам молодежной политики: в вопросах обеспечения доступности образования, молодежного жилищного строительства, временной занятости молодежи наше государство является бесспорным лидером среди стран СНГ.

Но нельзя останавливаться на достигнутом: совершенствуя молодежную политику, государство может в больших масштабах задействовать ресурс студенчества для развития и процветания нашей Родины. В первую очередь, необходимо модернизировать правовую базу государственной молодежной политики и выйти на принятие кодекса законов о молодежи, включающего такие законоположения как:

– обеспечение для молодежи представительства в законодательных и представительных органах, пропорционального количеству молодых избирателей в нашей стране;

– легитимность коллективных договорных отношений студентов с администрацией учебных заведений;

– установление обязательного норматива финансирования государственной молодежной политики в процентном отношении к ВВП;

– включение строительства социально значимых объектов системы высшего образования в республиканскую и местные инвестиционные программы;

– создание механизма финансирования студенческих инициатив из средств Республиканской программы «Молодежь Беларуси» и местных молодежных программ.

Мы обращаемся к органам государственной власти и управления с призывом внимательно рассмотреть рекомендации, выработанные на форуме, и использовать их для совершенствования соответствующих направлений социальной политики нашего государства.

Мы обращаемся ко всем студентам Беларуси с призывом сохранять приверженность нашим общим жизненным ценностям: стремлению к личностному и развитию общества, патриотизму, здоровому образу жизни и здоровой семье. Сегодня студенчество Беларуси достойно продолжает славные традиции европейской университетской культуры. Об этом свидетельствуют научные достижения, победы на международных олимпиадах, высокий уровень художественного творчества и физической культуры, дух студенческого братства и солидарности. Следуя этим ценностям, сохраняя лучшие традиции студенчества, мы сможем укрепить позитивный имидж студенческой молодежи в глазах наших соотечественников, расширить возможности, как для личного развития белорусских студентов, так и для их участия во всех областях общественной жизни нашей страны.

Беларусь и студенчество – вместе к процветанию!

Игорь КАЗАКОВ, секретарь комитета БРСМ ГГУ:

– Как показала работа секций, многие студенческие проблемы уже сейчас своими силами решают вузовские комитеты Белорусского республиканского союза молодежи и студенческих профсоюзов. Найти новые направления решений насущных студенческих проблем и стало целью проведения форума. Студенческая молодежь олицетворяет собой субъект активного действия. Каждое новое поколение студентов, осваивая уже сложившуюся деятельность, вносит в нее свои радикальные изменения, содействуя тем самым изменению и самого государства. Видоизменять деятельность, проявлять социальную активность и инициативу, перестраивать образ жизни и мыслей, создавая новую реальность, – это и означает занимать передовые позиции в обществе.

Стремление молодежи жить лучше – хороший потенциал для развития общества, помочь им в этом – вот актуальное поле для деятельности молодежных общественных организаций.

Безусловно, сегодня непростое время, как для Беларуси, так и для белорусского студенчества. Я думаю, что многие предложения и замечания, высказанные делегатами форума, найдут отражения в дальнейших решениях, принимаемых министерствами и ведомствами, органами власти и администрациями вузов.

ДЕСЯТИБАЛЛЬНАЯ СИСТЕМА ОЦЕНКИ ЗНАНИЙ: первые шаги

На заседании научно-методического совета университета 27 февраля 2004 года проанализированы итоги текущей (семестровой) аттестации студентов набора 2003 года по десятибалльной системе оценки знаний.

Проверка и оценка знаний студентов является важнейшим звеном в системе вузовского обучения. Система высшего образования должна адекватно реагировать на изменения, происходящие в обществе. В связи с принятием 10-балльной системы оценок в общеобразовательной, профессионально-технической школе, средних специальных учреждениях возникала необходимость внедрения соответствующих критериев оценки знаний учащихся и студентов.

В соответствии с письмом Министерства образования Республики Беларусь от 22 декабря 2003 года № 21-04-1/105 текущая (семестровая) аттестация студентов набора 2003 года проведена по 10-балльной шкале. С целью изучения критериев новой оценки знаний деканами и председателями методических советов факультетов была проведена определенная информационно-разъяснительная работа среди преподавателей и студентов университета. С профессорско-преподавательским составом на каждом факультете проведены инструктивно-методические совещания по сущности новой системы оценки знаний, ее отличия от оценки на вступительных испытаниях. Каждый преподаватель имел нормы оценок знаний и компетенций студентов.

Информационно-разъяснительная работа среди студентов осуществлялась на каждом факультете на собраниях первокурсников деканами или заместителями деканов по учебной работе; на консультациях – преподавателями-экзаменаторами в период подготовки к экзамену; в групповых и индивидуальных беседах кураторами групп.

Итоги текущей (семестровой) аттестации студентов 1 курса по 10-балльной шкале были проанализированы и обсуждены на заседаниях советов факультетов и представлены в научно-методический кабинет.

По новой шкале оценки знаний и компетенций было аттестовано 1400 студентов 1 курса и 60 человек 2-3 курсов физического факультета (студенты специальности АСОИ в течение трех лет оценивались по 10-балльной системе).

Первые итоги оценивания знаний первокурсников по 10-балльной системе, а также практика участия в этом эксперименте студентов физического факультета свидетельствуют о том, что вопрос новой системы оценки знаний – не надуманный, он вытекает из традиционной, фактически четырехбалльной системы, которая не могла объективно отражать уровень знаний студентов.

Большинством преподавателей и студентов предложенная система встречена с пониманием. Однако нельзя утверждать, что она совершенна. При оценивании уровня знаний преподаватели столкнулись с определенными трудностями, а студенты не всегда были удовлетворены отметками, выставленными им за их ответы. Возникали также вопросы при начислении стипендий.

С целью более глубокого изучения и анализа новой системы оценки знаний нами была разработана анкета по выявлению отношения к ней преподавателей и студентов (выборка составила 52 человека преподавателей и 182 человека – студенты 1-го курса, 47 человек – студенты 2-3 курсов специальности АСОИ). Опрос преподавателей и студентов проводился по следующим блокам вопросов:

– направленных на выявление уровня удовлетворенности, осознанности и заинтересованности преподавателей и студентов;

– отражающих необходимость, достаточность и целесообразность 10-балльной системы;

– выясняющих возможность реализации стимулирующей, прогнозирующей, диагностической и социальной функций.

Анкета заканчивалась вопросами, уточняющими мнения и предложения по совершенствованию 10-балльной системы оценки знаний и компетенций студентов. В этой логике мы проанализировали результаты анкетирования.

Преподаватели и студенты считают, что новая шкала оценки знаний является прогрессивной и поддерживается определенной частью опрошенных. Так, оправдало ожидания введение новой системы оценки знаний только у 21,1 % преподавателей, а 42,3% их твердо пока не определились, т.к. «еще рано» и «необходимо проводить дополнительные исследования». Не понимают данную систему 50% опрошенных студентов, а 33,5% - сомневаются в ее необходимости в высшей школе.

Таким образом, по мнению большинства опрошенных преподавателей и студентов, данная система в таком варианте их не удовлетворяет. Это обусловлено, на наш взгляд, как субъективными, так и объективными обстоятельствами.

Так, профессорско-преподавательский состав не удовлетворяют «размытость» и «расплывчатость», т.е. не разработанность критериев; «не задействованность 1,2,3 и 10 баллов»; «непродуманность моральных и материальных стимулов»; низкая мотивация познавательной и дидактической активности студентов в получении 6,7,8 баллов. В свою очередь, студентов не удовлетворяет «неуверенность преподавателей» в оценивании уровня знаний; «неоднозначное толкование» критериев; «отсутствие разницы» в получении 6,7,8 баллов; «невозможность получить 10 баллов».

Оценивая отношение студентов к учебе по 10-балльной шкале, 61,7% преподавателей отмечают, что «не заметили позитивных изменений в познавательной деятельности, а наоборот перестали стремиться к лучшему».

Прослеживается некоторая противоречивость относительно внедрения 10-балльной системы. Так, 36,4% преподавателей отметили, что данная система не оправдала их ожидания, в то же время 84,6% считают ее достаточной, а 63,4% – целесообразной для осуществления текущего и итогового контроля. Относительно уровня усвоения дисциплины, соответствующего 10 баллам, 53,8% преподавателей считают возможным такой уровень у 2-5% студентов.

Сравнительно-сопоставительный анализ статистических результатов текущей (семестровой) аттестации студентов по 10-балльной шкале позволил констатировать следующее. Практически по всем дисциплинам, изучаемым в первом семестре, знания студентов были оценены в 10 баллов: на физическом факультете по высшей математике 32,2 % студентов; на биологическом факультете по истории Беларуси – 18%, анатомии человека – 15,9%, альгологии и микологии – 13,4%, неорганической химии – 8,5%; на факультете иностранных языков по практической грамматике английского языка – 26,5%, практической грамматике немецкого языка – 23,3%, практике английского языка – 21,6%, практике немецкого языка – 20,0%, введению в языкознание – 10,9%; на факультете психологии и довузовской подготовки по истории Беларуси – 31,4%, основам высшей математики – 11,4%; на математическом факультете (специальность «Прикладная математика») по математическому анализу – 12%, геометрии и алгебре – 22%, ЭВМ и программированию – 23 % и др.; на экономическом факультете по истории Беларуси – 23%, философии – 35%, высшей математике – 9,7%, основам права – 8,3 %, экономической теории – 2%; на филологическом факультете по белорусскому фольклору – 23%, введению в литературоведение – 17,6%, современному русскому языку – 1,1%; на историческом факультете по этнологии – 6,2%, по истории первобытного общества – 5,8%, по истории восточных славян и археологии – 2,9%; на факультете физической культуры по анатомии – 12,2 %, по белорусскому языку – 1,7% студентов.

Таким образом, реальные статистические данные подтверждают возможность получить высший балл по изучаемым дисциплинам. Однако следует отметить, что высокий процент высшего балла «десять» был выставлен в основном по общественным дисциплинам.

Сравнительный анализ неудовлетворительных отметок в 1,2 и 3 балла показал следующее. Неудовлетворительный уровень усвоения знаний студентов оценивался, в основном, 3 и 2 баллами, а процент неуспевающих студентов в целом по университету остался тем же и на таком же уровне, как и при 5-балльной системе.

Возможность реализации прогнозирующей функции подтвердили 46% преподавателей относительно формирования профессиональных качеств личности и у 42,3% возникло желание скорректировать рабочие программы по преподаваемым дисциплинам.

Мнения преподавателей и студентов разделились относительно количества баллов для начисления стипендии. Так, 21,1% преподавателей считают, что необходимо иметь средний балл 6,0, а 13,4% – 7,0 баллов. Более взыскательно к оценке качестве своего труда подошли студенты: 14,2% считают достаточным 5 баллов (как рекомендует Министерство образования Республики Беларусь), а 8,8% высказались в пользу 9 баллов, 4,3% – 8 баллов. Следует заметить, не исключено, что данное мнение было высказано студентами – «платниками».

На активизацию учебно-познавательной деятельности студентов указали 40% преподавателей и только 32,4% – студентов. Возможность более качественного изучения последними дисциплин отметило 19,2% преподавателей, а более глубокой подготовки их самих к занятиям со студентами – 26,9%.

Реализации воспитательной функции, а именно развитию таких личностных качеств, как ответственное отношение к учебе отметили 53,2% преподавателей, 21,1% – самостоятельности, 7,1% – добросовестности.

Значительная часть преподавателей (69,2%) отметила, что новая система позволит более четко осуществлять специализацию.

Итак, первые итоги текущей (семестровой) аттестации студентов набора 2003 года по 10-балльной системе оценки знаний и компетенций подтвердили целесообразность и необходимость введения новой системы. Однако для более полной реализации стимулирующей, диагностической, контрольной, прогнозирующей и социальной функций данная система, учитывающая модель современной высшей школы, требует дальнейшего исследования и совершенствования.

И еще. Важно отличать особенность текущей (семестровой) и итоговой аттестации – в этом специфика высшей школы. Мы присваиваем квалификацию, и необходимо максимально точно определить, какому уровню соответствуют знания и компетенции студентов. Поэтому каждый вид аттестации должен иметь свои более четкие критерии. Найти общие показатели для текущей и итоговой аттестации сложно, но особенности той и другой необходимо учитывать. Текущая – это ситуативная, направленная на развитие личности, носит стимулирующий характер при овладении специальностью. Итоговая – это государственная, которая отражает реальную квалификацию, реальные знания и умения. Требования к итоговой аттестации, качеству образования вытекают из образовательных стандартов. Следовательно, объективность оценки повысится тогда, когда в полном объеме будет действовать образовательный стандарт, где будет четко прописано, что требуется от данного специалиста.

Проведенный анализ текущей (семестровой) аттестации и высказанные преподавателями и студентами пожелания дают нам основания для предложений о внесении в учебные планы пояснения о том, какой минимальный балл может быть признан удовлетворительным по отдельным дисциплинам. Если оценка профессионально соответствующая, тогда этим баллом, например, может быть шесть и более. Что касается итоговой оценки, то здесь должны быть прописаны требования, разработанные централизованно, на государственном уровне, и которые могут быть внесены в образовательные стандарты.

Текущая оценка – в руках преподавателей. Для этого каждый из них обязан изучить требования стандарта по своей дисциплине, разработать систему контроля, а после этого – инструментарий: тесты, задания каждого уровня по своей дисциплине и проводить оценивание уровня знаний и компетенций студентов. Эта система, по мнению профессора В.П. Симонова, не избавит от всех бед, но она повысит точность оценки уровня подготовленности. 10-балльная шкала – это шкала с десятыми долями градуса, а 5-балльная – с целыми градусами. Вы же не измеряете домашним термометром температуру тела? Там шкала грубая. А если человек болеет, то ему важны и десятые доли градуса. Преподаватели, как известно, давно уже придумали 10-балльную шкалу – с плюсами и минусами, но они не могли учитывать теневую сторону, и разный уровень подготовки измеряли одними и теми же оценками.

Любую, даже самую прекрасную идею осуществляют люди. Судьба новой системы знаний и компетенций студентов – в руках преподавателей. Никакая реформа невозможна без достойной системы оценки знаний.

Л. ЕРМАКОВА,
зам. председателя НМС,
доцент кафедры педагогики.

Обсуждали психологи

СЕМЬЯ: КАК В НЕЙ УЦЕЛЕТЬ

Каждый год областное психологическое сообщество с интересом участвует в работе научно-практических семинаров по актуальной психологической проблематике, которые организовывает кафедра социальной и педагогической психологии ГГУ. Они стали уже традиционными: университет встречает до 300 психологов, которые учатся и работают в нашем городе, области и за ее пределами. Недавно прошедший семинар на тему «Семья: как в ней уцелеть» стал событием в жизни областного психологического сообщества. Тематика была продиктована велением времени. Разразившийся в последние годы семейный кризис привел к росту социального сиротства, всплеску детской и подростковой преступности, алкоголизма, наркомании, проституции. Большая роль в разрешении данной проблемы принадлежит психологам, социальным работникам, педагогам. При этом эффективность социально-психологических вмешательств повышается, если работать не с отдельными членами семьи, а с семьей целиком. Именно этим проблемам, главным образом, была посвящена работа семинара.

В пленарной части были рассмотрены подходы к определению ситуации семейного кризиса в современной психологии, основные направления в психологическом консультирования семьи, особенности психологического сопровождения ребенка из проблемной семьи. Мастер-классы были посвящены арт-терапевтическим подходам в работе с семьей, семейной гештальт-терапии, техникам визуализации в работе с детьми и т. д.

Новый интересный проект был представлен мастер-классом «Костюм как экзистенциальное послание себе и миру. Одежда в помогающих отношениях» совместно с витебской фирмой «Фелиция», делающей одежду и аксессуары к ней. Психологи дисскутировали на темы значимости, роли одежды (ее моделей, цветового решения) в структурировании отношений принятия, доверия, поддержки, являющихся сердцевиной психологического взаимодействия. «Фелиция» предложила свое видение этого, реализованное в показанной оригинальной коллекции.

Наибольший интерес вызвали сообщения и мастер-классы, представленные на семинаре заведующей кафедрой социальной и педагогической психологии Г.В. Гатальской, доцентом Н. В. Гапанович-Кайдаловым, преподавателями Г. В. Заулиной, Л. Н. Городецкой, Н. А. Шаньгиной, аспиранткой Е. А. Лупекиной и автором этих строк.

Н. НОВАК,
ассистент кафедры социальной и педагогической психологии.

О студенческом досуге

ЕСЛИ ЕСТЬ ЭНТУЗИАСТЫ...

Если оглянуться немного назад, в период с сентября по декабрь 2003 года и проанализировать все мероприятия, проведенные в общежитии № 1 нашего университета, то вырисовывается достаточно четкая картина. В тесном сотрудничестве со студенческим клубом и профкомом студентов здесь проведены такие культурно-массовые мероприятия, как вечер знакомств со студентами 1 курса, осенний бал, вечер отдыха, посвященный Международному дню студента, Новогодний бал-маскарад. На последнем традиционно подводятся итоги конкурса на лучшую комнату и вручаются призы. Кроме того, студенты общежития активно участвовали в общеуниверситетском конкурсе плаката и стенной печати, посвященном Всемирному дню профилактики СПИДа, и заняли 2-е место. Общежитие посетили врачи университетского санатория-профилактория Л.Ф. Пинчук, Р.Н. Силкова, которые провели беседы по профилактике СПИДа, гинекологических и простудных заболеваний.

С самого начала второго семестра досуговая жизнь в нашем общежитии заметно активизировалась. На смену пятикурсникам, ранее проводившим вечера отдыха и другие мероприятия, пришла новая сплоченная команда энтузиастов, где каждый отвечает за определенный участок работы: Евгений Селиванов (гр. Ф-22), Екатерина и Марина Цуранковы (гр. Ф-35), Анастасия Бараш (гр. БЖ-42), Дмитрий Крикало, Игорь Матусевич (гр. Ф-23), Сергей Тресков, Сергей Ножинский (гр. Ф-43). Благодаря этим студентам в общежитии, как говорят, на одном дыхании прошли вечера, посвященные Дню Святого Валентина, Дню защитников Отечества, 8 Марта.

Члены культурно-массового сектора стали собираться на отдельные заседания, где обсуждаются планы дальнейших мероприятий. В частности, было решено раз в месяц проводить День именинника. В разработке находятся сценарии вечера юмора и вечера, посвященного Дню Победы. Не останутся без внимания и наши выпускники, для которых в общежитии готовится традиционный выпускной бал. Принято решение оказать помощь в оформлении стендов «Беларусь мая сінявокая», «День Победы», «Памяти жертв СПИДа» и др.

Признаться честно, за мою 11-летнюю практику работы в общежитии № 1, у нас впервые появился такой актив. У ребят столько энергии, энтузиазма и желания как-то приукрасить и разнообразить нелегкие студенческие будни! Мне очень хочется верить, что ряды активистов и наших помощников будут постоянно расти.

Студенты нашего общежития выражают огромную благодарность профкому студентов за постоянную помощь в обеспечении мероприятий призами и сладкими подарками. Спасибо нашей газете, на страницах которой освещаются многие события, связанные со студенческим досугом в общежитии. Отдельные слова признательности мы говорим студенческому клубу за оказание методической помощи и предоставляемые материалы.

А еще мне, как и самим студентам-жильцам, хотелось бы наладить более тесное сотрудничество со спортивным клубом университета. Кроме секции шейпинга, которую ведет студентка гр.ИА-23 исторического факультета Юлия Новак, и шахматно-шашечных турниров, мы бы не отказались от помощи этого структурного подразделения в организации и проведении ряда других спортивно-массовых мероприятий, приемлемых для общежития. Тем более, что для этого имеется огромный и, в какой-то мере, невостребованный потенциал.

Валентина ВОРОНИНА,
культорганизатор общежития №1.

27-га сакавіка – Міжнародны дзень тэатра

Театр – это живой организм, умный, внимательный, способный в ненавязчивой, часто игривой форме дать нужный совет, изменить внутренний мир человека…

ШТО ЗАСТАНЕЦЦА ПАСЛЯ НАС?…

Зараз шмат размоў вядзецца вакол пытанняў: "Што сёння трэба, каб глядач пайшоў у тэатр? Якая драматургія павінна быць у аснове сучаснага тэатра? Якая праблематыка?" Зразумела што актуальная, якую кожны зможа распазнаць! І класічная, але актуалізаваная.

Сур'ёзную заяўку на сучаснае бачанне драматургічнага працэсу ў Беларусі зрабіў гомельскі пісьменнік і драматург Васіль Ткачоў. Ён добра валодае пачуццём часу, яго няўмольнага і імклівага бегу. Аўтару шматлікіх твораў, сярод якіх п'есы "Усміхаўся месяц белай вішні…", "Шкірдзюкі займаюць абарону", "Нехта ходзіць за вакном", "Стары і дарога" і іншыя, давялося быць сведкам і дабрабытнага брэжнеўскага часу, і перабудовачных гарбачоўскіх пераўтварэнняў, развалу Саюза, татальнай антыалкагольнай кампаніі… Усялякі раз гэтыя падзеі прыносілі не радасць перамог, а горыч паражэнняў – палітычных, сацыяльных, культурных, духоўных. Водгукі гэтага знайшлі сваё адлюстраванне і ў "Перапалоху", апошнім спектаклі на п'есе В.Ткачова, пастаўленым на сцэне Гомельскага абласнога драмтэатра.

У яго аснову, прэм'ера якога адбылася нядаўна, пакладзены сюжэт п'есы "Шкірдзюкі займаюць абарону". Яе шматразова ставілі на малых сцэнах у Мазыры, Рагачове. Нашы універсітэцкія акцёры тэатра-студыі "Если бы…" неаднаразова прадстаўлялі гэты спектакль і на гарадскіх пляцоўках, і, зразумела, на сцэне актавай залы нашай вну. І заўсёды з вялікім поспехам! Дарэчы, калектыў тэатра-студыі "Если бы…" з гэтай п'есай абараняў сваё званне "народны", з ёю стаў і лаўрэатам І рэспубліканскага фестывалю народнай творчасці "Беларусь – мая песня":

– Тады мы выступалі на сцэне Гомельскага аблдрамтэатра, а гэта вельмі пачэсна для самадзейнага калектыву, – гаворыць мастацкі кіраўнік тэатра-студыі "Если бы…" Генадзь Варонін. – З Васілём Ткачовым ужо колькі год мы падтрымліваем цесную сувязь. Ён прапаноўвае нашай студыі свае новыя п'есы і дае права выбару. Васіль Юр'евіч заўсёды ўдзельнічае ў рэпетыцыйным працэсе падрыхтоўкі спектакляў па яго творах, і яго прысутнасць для нас вельмі каштоўная. Гэта вельмі просты, шчыры ў адносінах, цікавы, ініцыятыўны, не абыякавы да жыцця чалавек. З ім заўсёды лёгка. Я ведаю, што яму вельмі падабаецца наш калектыў, падабаецца акцёрская гульня Святланы Карчэўскай (роля Вавёркі) і Андрэя Пацкова (роля дзеда Квача) у спектаклі "Шкірдзюкі займаюць абарону", Святланы Гандыш (роля Ягорыхі) у пастаноўцы "Нехта ходзіць за вакном…"

– Але "Перапалох" – гэта зусім іншая п'еса, чым "Шкірдзюкі…", што ў зборніку маіх драматургічных твораў, які быў надрукаваны ў 2003 годзе, – патлумачыў сам драматург В.Ткачоў.

– П'есы Васіля Ткачова я назваў бы сучаснай авангарднай драматургіяй, якая змяшчае іншую, у параўнанні з ранейшымі ўзорамі, філасофію, іншыя ідэі. Да таго ж яго п'еса "Перапалох", якую мы паставілі ў вашым тэатры, створана на глебе нацыянальнага матэрыялу", – гаворыць рэжысёр-пастаноўшчык, мастацтвазнаўца, загадчык кафедры рэжысуры Беларускай акадэміі мастацтваў Рыгор Іванавіч Баравік, якога спецыяльна запрасілі ў гомельскі тэатр для пастаноўкі п'есы В.Ткачова.

– У нашых тэатрах пакуль не было спектакляў пра сучасных беларусаў, – працягвае думку рэжысёра Васіль Ткачоў. – Таму мы з Рыгорам Іванавічам і вырашылі зрабіць чыста беларускую п'есу.

Васіль Ткачоў бадай што адзіны з айчынных драматургаў, які ўбачыў адну з самых набалелых праблем нашага постсавецкага грамадства – праблему патрыятызму, якую тэрмінова трэба вырашаць.

Сюжэт "Перапалоху" знешне даволі просты. У забытую Богам і пакінутую людзьмі пасля аварыі на ЧАЭС беларускую вёсачку Снапкі, дзе жывуць "без крамы, без чытанняў і без тэлевізара" яе жыхары, якіх і засталося ўсяго тры чалавекі: стары і дзве старыя, наведваецца гарадская моладзь (у пастаноўцы яна прадстаўлена як "рэперы") у пошуках зброі, якая засталася з часоў Вялікай Айчыннай вайны. Жадаючы пазабавіцца за кошт даверлівасці старога дзеда Снапка і па ходу "насаліць" яму за яго пільнасць, юнакі-скарбашукальнікі імітуюць з дапамогай мегафона і ламанай нямецкай мовы новае нашэсце немцаў на беларускую зямлю. Снапок успрымае гэты злы жарт сур'ёзна і рыхтуе сваю вёску да адпору захопнікам.

Але ўнутраная дзея спектакля – тэма патрыятызму і духоўных каштоўнасцей – больш складаная. Сапраўды, калі людзі знаходзяцца на раздарожжы, тады ўступае ў дзеянне закон "халявы": хто пакліча, панадзіць дармаўшчынай, за тым і пабягуць Кулькі і Вавёркі, якія прызвычаіліся да бяздумнага, лёгкага жыцця. Цяпер многія імкнуцца туды, дзе цяплей, багацей, сытней, утульней. І сярод іх ёсць, на жаль, моладзь, якая не жадае працаваць, а імкнецца нажыцца за кошт іншых: сваіх бацькоў, бліжэйшага акружэння; за кошт "крышавання", нарка- і порнатрафіка, продажу зброі.

– Баравік з Ткачовым узнялі вельмі важную філасофскую тэму – тэму экалогіі душы, – разважае дырэктар Гомельскага аблдрамтэатра, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Валянціна Рыгораўна Рагоўская. – Ёсць у нашым грамадстве людзі, якім многае падаецца дрэнным у сваёй Айчыне, а ўсё добрым, што за мяжой. Яны гатовыя змяніць Бацькаўшчыну, каб толькі мець "даляры". Гэта і ёсць адсутнасць патрыятызму. Вядома, што пачуццё супольнасці са сваёй дзяржавай, народам, культурай, слаўнай гісторыяй – адна з галоўных умоў псіхічнага здароўя ўсяго грамадства і кожнага чалавека.

"Перапалох" – гэта спектакль-метафара. У правым баку планшэта сцэны бачна нейкая глыба, падобная на манументальную скульптуру, статую, якая пакрыта белым палатном. Потым покрыва здымаюць і перад гледачом паўстае галоўны герой – дзед Снапок. Такім жа чынам вырашана і апошняя сцэна спектакля, але цяпер пад белым покрывам у левым баку планшэта аказваецца група дзеючых асоб з пакалення "бацькоў": Гускіна (актрыса Э.І.Бацянкова), Качкіна (актрыса Г.П.Вэвер), Вавёрка (актрыса Я.І.Канькова), а Снапок быццам уходзіць па вясковай дарозе ў пустое сяло, якое намалявана на задніку сцэны, і на імгненне спыняецца, паварочваецца напаўпаварота да гледачоў – нямое пытанне?!

Што ёсць гэтае белае покрыва ў рэжысёрскай і аўтарскай версіі? Гэта заслона абставін жыцця, якая ўтойвае непрадузятую рэальнасць. Гэтая заслона дваістая. З аднаго боку – выдатная шырма, за якой не бачна сапраўднага твару сучаснага грамадства, якое загразла ў духоўнай пустэчы. З другога боку заслона – гэта забыццё, якое не дае старым – рудыментам сучаснага соцыума – ніякай перспектывы, і яны ідуць ў нікуды. Адсюль і яшчэ адна трактоўка агульнай метафары спектакля – сон-смерць. Снапок прачынаецца як бы пайшоўшым з жыцця: усё, што з ім адбываецца, – сон адыходзячай у іншы свет свядомасці, адыходзячай з цяжкай душой: што застанецца пасля нас на гэтай зямлі? Такую трактоўку фінала дае рэжысёр Віктар Чэпелеў.

Снапок здымае з сябе гэтае покрыва падманлівасці і недасканаласці свету, становіцца відушчым, але яго аднавяскоўцы застаюцца пад каўпаком праблем…

– Спектакль выклікае розныя думкі, – гаворыць знакаміты тэатральны крытык, доктар мастацтвазнаўства Анатоль Сабалеўскі. – Хтосьці, можа, і хацеў звесці сюжэт да псіхалагічнай праўдападобнасці, але спектакль заснаваны на дасціпных элементах адвечнай тэмы – гэта мазаіка асацыяцый, метафар, здагадак, і пастаўлены ён не як псіхалагічная драма з побытавым акружэннем, а як умоўнае тэатральнае відовішча, якое ўражвае. І Снапок са старымі, і Кулёк са сваімі памагатымі – гэта, канешне, не увесь народ, абагульненне тут умоўнае. У п'есе прадстаўлена "зона", і яна ўсюды. Спектакль адбыўся.

І сапраўды, такія спектаклі, як "Перапалох", не забываюцца. Яны застаюцца ў памяці надоўга.

Таццяна АЎДОНІНА,
дацэнт кафедры давузаўскай падрыхтоўкі і прафарыентацыі, член Беларускай асацыяцыі літаратурна-мастацкіх крытыкаў.

СПОРТ

ТЭНІСІСТЫ РАЗЫГРАЛІ ПЕРШЫНСТВО

Завяршыліся камандныя спаборніцтвы па настольнаму тэнісу ў праграме студэнцкай спартакіяды, у якой прынялі ўдзел 78 студэнтаў.

Сярод каманд дзяўчат перамаглі студэнткі эканамічнага факультэта ў складзе Таццяны Юрчанка, Таццяны Дарошчанка (гр. МЭ-41) і Вольгі Уласенка (гр. ЭК-21). На другім месцы – будучыя філолагі і на трэцім – матэматыкі.

На вышэйшую прыступку п'едэстала гонару сярод мужчынскіх каманд узняліся студэнты геолага-геаграфічнага факультэта Яраслаў Герасімаў (гр. РВ-31), Мікалай Кузняцоў (гр. РВ-11) і Яўген Пырх (гр. ГН-41). Другой была каманда эканамічнага факультэта і трэцяй – матфака.

Як і ў ранейшыя гады, спаборніцтвы былі добра арганізаваны і праведзены дзякуючы галоўнай судзейскай калегіі, якую ўзначальвалі выкладчыкі Таццяна Станіславаўна Сіляева і Сяргей Аляксандравіч Яцкоў.

НА ПАМОСЦЕ – АСІЛКІ

У Жыткавічах адбыўся чэмпіянат Беларусі па пауэрліфтынгу (сілавое трохбор'е).

Упершыню на чэмпіянаце выступалі не зборныя каманды абласцей, а калектывы фізкультуры прадпрыемстваў, арганізацый і навучальных устаноў. За ўзнагароды змагаліся 17 каманд.

Чэмпіянат выйгралі асілкі з г. Рагачова, другое месца заняла каманда з г. Мінска і трэцяе – студэнты нашага універсітэта.

У вагавай катэгорыі да 67,5 кг чэмпіёнам стаў першакурснік факультэта фізічнай культуры Аляксей Мікалаенка, які выканаў нарматыў майстра спорту. Гэта 21-ы майстар спорту, якога падрыхтаваў старшы выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту, чэмпіён Еўропы сярод ветэранаў Уладзімір Галавач.

Сярэбранага медаля (52 кг) ўдастоены пяцікурснік эканамічнага факультэта майстар спорту Максім Пятроўскі.

У вагавай катэгорыі да 56 кг бронзавую ўзнагароду заваяваў студэнт фізічнага факультэта Сяргей Скіба.

В. МАРЧАНКА.

З ЗІМОЮ РАССТАВАННЕ

Фота У. ЧЫСЦІКА.

Адраджаюцца традыцыі

РЫБАЦКАЯ ЎДАЧА

Субота, 13 сакавіка, выдалася на дзіва цёплай і сонечнай, што якраз спрыяла заўзятым аматарам падводнай рыбалкі. А іх у калектыве нашага універсітэта – нямала, і не аднойчы яны выязджалі на спаборніцтвы да мясцовых вадаёмаў, на р. Днепр, каб паказаць сваё ўмельства і майстэрства ў рыбнай лоўлі.

На гэты раз універсітэцкі аўтобус узяў накірунак да азёраў каля в. Рудня-Марымонава. Аднак лёд тут вельмі трашчаў пад нагамі, і давялося рыбакам змяніць месца "дыслакацыі" – на прытокі р.Днепр каля в. Страдубка Лоеўскага раёна. З-за вымушанага пераезду час, адведзены для спаборніцтва, скараціўся (заставалася паўтары гадзіны). Але і за гэты невялікі прамежак універсітэцкія аматары ўсё ж паспелі паказаць на справе, хто на што варты ў падлёднай рыбалцы. Першыя плоткі і акуні трапіліся на вуды прадстаўнікоў фізічнага факультэта: Уладзіміра Шолаха, Мікалая Фядосенкі, Уладзіміра Замятніна. А па колькасці злоўленай рыбы першым стаў вадзіцель Юрый Лефебр. Самы буйны рыбны экземпляр аказаўся ў Мікалая Фядосенкі. Тут жа, на месцы спаборніцтва, пад дружныя апладысменты яго ўдзельнікаў старшыня прафкама універсітэта Г.І. Варатніцкі ўручыў Ю.Лефебру і М. Фядосенку граматы як пераможцам асабістага першынства.

Вярталіся назад рыбакі ў выдатным настроі. І як бывае ў такім асяроддзі, гучала шмат сур'ёзных і жартоўных расказаў аб удалых уловах.

Сёлетняе асабістае першынство па зімовай рыбнай лоўлі сярод прадстаўнікоў розных падраздзяленняў ГДУ прафкам прысвяціў знамянальнай даце – 100-годдзю прафсаюзнага руху ў рэспубліцы.

(НАШ КАР.)

На здымку: рыбакі-аматары перад спаборніцтвамі.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ
аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

– фізвыхавання і спорту – выкладчыка;
– крымінальнага права і працэсу – асістэнта;
– тэорыі і гісторыі дзяржавы і права – асістэнта;
– рускай літаратуры – асістэнта;
– тэорыі і практыкі англійскай мовы – выкладчыка (2);
– давузаўскай падрыхтоўкі і прафарыентацыі – загадчыка кафедры;
– геалогіі і разведкі карысных выкапняў – старшага выкладчыка;
– геаграфіі – асістэнта;
– тэорыі і методыкі фізічнай культуры – выкладчыка.

Тэрмін падачы заяў – не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246019, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты універсітэта, калектыў кафедры палітычнай сацыялогіі глыбока смуткуюць з выпадку заўчаснай смерці загадчыка названай кафедры кандыдата сацыялагічных навук, дацэнта **РЫЧКОВА Аляксандра Яўгенавіча** і выказваюць глыбокія спачуванні яго родным і блізкім.

***

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў кафедры оптыкі выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку лабараторыямі названай кафедры **ПЯТРОЎСКАМУ Валерыю Мікалаевічу** з выпадку напаткаўшага яго гора – смерці **БАЦЬКІ.**

***

Дэканат фізічнага факультэта, калектыў кафедры оптыкі, студэнты групы Ф-33 выказваюць глыбокае спачуванне трэцякурсніку **МАСЛАВУ Дзмітрыю** з выпадку напаткаўшага яго гора – смерці **БАЦЬКІ.**

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Гомельскі дзяржаўны універсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246019, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 2-14.
Тэл. 56-30-71.
E-mail: rggu@gsu.unibel.by
Зарэгістравана ў Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь 26 чэрвеня 1996г.
Рэгістрацыйны № 263.

Газета набрана и сверстана на настольно-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на Республиканском полиграфическом унитарном предприятии "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1.
Качество печати соответствует качеству оригиналов заказчика.

РЭДАКТАР
Тамара ДУБЯК

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.
Заказ 4117
Падпісана да друку 23.03.2004 г.